

MINTIS

Lietuvos
nacionalinė
M. Mažvydo
biblioteka

Thought, Lithuanian Daily Newspaper.
Permitted by UNRRA Team 155.
Eina kasdien be šventadienių.
Atsakingasis redaktorius J. Vasaitis.
Memmingenas, Airport, Baltic Camp.
Prenumerata mėn. 10 RM.,
Atskiras numeris 40 pf.

Lietuvių visuomenės dienraštis

Nr. 76 Memmingenas

Ketvirtadienis, 1946 m. gegužės mėn. 23 d. I metal

Persijos klausimas atidetas

Vakarykščiame Saugumo tarybos posėdyje neilgai padiskutavus paaiškėjo, jog neturima pakankamų duomenų Persijos klausimui svarstyti. Nutarta posėdžius atidėti neribotam laikui ir tuo tarpu parinkti medžiagos. Kitas posėdis Persijos klausimu įvyksias pareikalavus kuriam nors iš Saugumo tarybos narių.

MOLOTOVO PASIŪLYMAS NEPRIIMTAS

Londonas. Paryžiaus konferencijoje Molotovo padarytas pasiūlymas panaikinti Vengrijoje, Rumunijoje ir Bulgarijoje vyriausias alijantų kontrolės komisijas, kitų ministrų nebuvo priimtas. Jo svarstymas atidėtas, kol bus susitarta dėl karo paliaubų sąlygų su šiais kraštais.

GAUTINĖ LENKŲ ARMIJOS DEMOBILIZACIJA

Londonas. Bevinas vakar painformavo Žemuosius Rūmus apie vyriausybės numatytą lenkų kariuomenės Italijoje demobilizacijos planą. Pagal šį planą visi kariai, kurie nenorės grįžti į Lenkiją, bus grąžinti su visomis šeimomis į Angliją ir ten demobilizuoti bei paruošti civiliniam gyvenimui pačioje Anglijoje ar už jos ribų. Gi tie kariai, kurie norės grįžti į Lenkiją, bus aprūpinti civiliais rūbais, gaus kompensacijas ir vyriausybė padės jiems išvykti tėvynėn. Anglijos vyriausybė yra galutinai nusistačiusi nepalikti Europoje jokių lenkų kariuomenės dalinių.

ISPANIJA KARIŠKAI NEPAVOJINGA

Londonas. Jungtinės Amerikos Valstybės laiko fašistinę Franco Ispaniją esant ūkiškai per silpną, kad galėtų vesti karą.

MISLĖ AR SENSACIJA?

Londonas. Sekmadienį Maskvos radijas pranešė, kad nemažas skaičius Ispanijos fašistų neperseniausiai lankėsi Jungtinės Amerikos Valstybėse ir kituose kraštuose, norėdami užpirkti reikiamas mašinas uraninio gamybai Ispanijoje.

Radijas nurodė, kad Tasso agentūra Naujorke paminėjo, jog be kitų asmenų, tuo reikalu atvykusių į JAV, buvo ir generalissimo Franco sekretorius Tomas Suner ir Ispanijos kariuomenės štabo viršininkas gen. Aizpurn.

VENGRIJA REIKALAUJA IŠDUOTI HABSBURGĄ

Budapeštas. Vengrų dienraštis „Vilagasas“ pranešė, jog Vengrijos vyriausybė rengiasi reikalauti Amerikiečių zonos karinę vadovybę išduoti jai Josefą Habsburgą, Vengrijos kunigaikštį ir buvusį feldmaršalą. Jis taip pat yra įtrauktas į karo nusikaltėlių sąrašus.

NAUJI KARDINOLAI GAVO INSIGNIJAS

Popiežius Pijus XII įteikė prancūzų kardinolui Saliège ir kardinolui Rodriguez (iš Čili) kardinolo insignijas. Abu minėti kardinolai negalėjo dalyvauti vasario mėnesio pabaigoje buvusioje kardinolų konsistorijoje ir todėl kardinolo valdžios ženklus gavo dabar.

VIKTORAS EMANUELIS APSIGYVENO SALIA EKSKARALIAUS ZOGU

Kairas. Italijos ekskaralius Viktoras Emanuelis, apsigyvenęs Civinia rajone, Aleksandrijoje, pasidarė kito ekskaraliaus, Albanijos Zogu ir jo žmonos, amerikietės Gerialiės, kaimynas.

Karalius Zogu gyvena viename Egipto princesės name, kuris stovi prie vadinamos Džianoti vilos, kurioje apsigyveno Emanuelis. Džianoti yra žymus Italijos šilko fabrikantas, kuris karo metu buvo Egipte internuotas ir tik prieš kai kurį laiką paleistas.

Ką veikia Viktoras Emanuelis Aleksandrijoje, žino visas miestas, tačiau didžiausio su-

sidomėjimo sukėlė tas faktas, kad Emanuelis musulmonų šeštadienį (šventės metu) atvyko į Kairą ir padėjo vainiką ant karaliaus Faruko senelio kapo. Faruko senelis savo egzilines dienas yra praleidęs Italijoje.

UMBERTO ROPINASI KARONOS ISLAIKYMU

Roma. Naujasis Italijos karalius Umberto įsitraukė į kampaniją monarchijos išsaugojimo reikalui.

Daugelių pranašaujant, kad per birželio antros dienos plebiscitą respublikos šalininkai nugalės monarchistus, karalius Umberto, neseniai iš tėvo paveldėjęs Italijos sostą, praėjusį sekmadienį buvo nuvykęs į Sardiniją, kur, kaip monarchistų laikraščiai praneša, aplankė skėrių nuteriotas sritis ir buvo visur gyventojų džiaugsmingai sveikinamas.

Vakar jis buvo nuvykęs lėktuvu į Neapolį, kur aplankė ligonines, ir atsakydamas į minios sveikinimus, pasirodė keturis kartus balkone.

Tuo tarpu komunistų laikraštis „Unita“ ir aktyvistų „Libera“ taip užvardijo žinią apie karaliaus vizitą Sardinijoje: „Sardiniją plaka dvi rykštės — pirmiau skėriai, dabar Umberto.“

Rinkimu metu kariuomenės negabens

Cekijos vyriausybės iniciatyva susitarta su maršalu Konevu, kad raudonosios armijos dalių gabenimas per Čekoslovakijos teritoriją bus atidėtas lig po gegužės 29 d. Numatytieji rinkimai Čekoslovakijoje tuo metu norimi atlikti be pavojaus susilaukti priekaištų dėl balsavimo laisvumo.

RUOŠIASI IŠ ANKSTO...

Praga. Vienas Pragos savaitraštis rašo, kad tuo atveju, jeigu buvęs „Bohemijos ir Moravijos ministeris“ Frankas bus nuteistas mirti, tai jam bus paruoštos kartuvės toje vietoje, kur anksčiau stovėjo jo įsakymu sunaikintas Lidice kaimas. Kartuvės numatoma ten palikti kaip vokiečių žiaurumo ir įvykdyto teisingumo liudininką.

FRANKAS PAKARTAS

Londonas. Žiniomis iš Prahos, buvęs Bohemijos-Moravijos protektorius Frankas vakar buvo pakartas Pragoje.

STUDENTAI KRAUNA LAIVUS

Londonas. Amsterdamo ir Roterdamo uostuose darbininkai streikuoja dėl išskaitų iš atlyginimų sumažinimo. Vietoje streikinkų prekes iš laivų krauna studentai.

JAV KARIAI PADARĖ KRATĄ DUNOJAUS LAIVUOSE

Dana. Tarp Passau ir Weldendorfo buvo padaryta didelė „razzia“ kurioje dalyvavo 4000 JAV karių. 70 km ruožas buvo apstatytas kariuomene ir iškirstas, tame skaičiuje per 300 Dunojaus laivų, priklausančių Vengrijos laivininkystės bendrovėms, kuriuose rasta ginklų, radijo siųstuvų-priimtuvų ir amerikiečių kilmės prekių. Rysium su tuo yra daug suėmimų minėtų laivų įgulų tarpe.

Alė Nakaitė — Arbačiauskienė

NAKTYS, SVAJONĖS.

Kai pasineriu vakaro liūdno tyloje, išgirstu — taip toli kažkur šunys suloja ir dainuoja gražiai kitam kaime, ir nuaidi pakluonėse laimė — — —

Šakeles ir lapus glaudžia slėpdamas uosis, Vakare čia pro šalį lydės ją bučiuosis — — Mėnuo supasi liepos lėtas, tyliai varstosi girgždančios klėtys —

Kai pasineriu vakaro liūdno tyloje, man tie sodai linguodami moja, mane šaukia sulinkusios gryčios, o čia — naktys, svajonės, patyčios — — —

J. Svaistas

SAVAIS LAUKAIS

(Ištrauka iš romano: "Irėžė neišdildomų pėdsakų").

Ibėgo Laimutė ir ėmė tasyti, nusitvėrusi už švarko skverno.

— Tėte! Tėte! Mažytiai kačiukai . . .

— Kur?

— Palodysiu. Einam!

— Na gerai. Einam!

Laimutė kiceno priešaky ir nuolat atsi-
grėždavo, ar tikrai eina, ar neprigaus čia jos,
kaip dažnai padarydavo suaugusieji. Tėtis
atrodė patikimai. Ji linksma, pasišokėdama
bėgo kluono link. Įvedė į vidų ir parodė
ant arpo:

— Čia!

— A iš kur tu žinai?

— Teklė palodė.

— Nori palaikyti?

Laimutė suspurdėjo ir pakėlė linaziedes
žvilgančias akutes.

— Noliu . . .

Adomonis įleido pirštus į minkštą, šiltą
gniužulą ir pakėlė vieną kačiuką. Tasai
miaukėjo, beviltiškai kėsnojo visom ketu-
riom ir šnirpštavo, buku snukučiu gaudyda-
mas orą. Laimutė prisimerkė ir, šiurpulingai
drebėdama, paėmė į glėbį.

— Tik nespauk! — įspėjo patėvis ir pri-
tūpė prie mergytės.

— Vėrciau tu padėk man ant delno ir
paglostyk.

Mažoji labai atsargiai glostė ir nusiste-
bėjo:

— O kul akys?

— Užaus dar. Jis mažiukas, ir jo akutės
labai mažos dar.

— Il man užaus — staiga paklausė Lai-
mutė.

Ir tau užaus. Bus gražios didelės akys.

— A Katliutė sakė, kad mano akys ne-
glazios. Kaip pelėdos, ji sakė,

— Netiesa, Neklausyk tu jos.

Apžiūrėję kačiukus, išėjo į laukus. Už so-
dybos trobų toli toli buvo nutįsusi rami ly-
guma, sudurstyta iš daugelio įvairiaspalvių
keturkampų.

Priejo rugius. Tankūs, aukšti rugiai, beveik
žmogaus ūgio, jau gelto. Brandžios, ilgos
varpos sunkiai linko žemyn. Malonus pasi-
tenkinimo jausmas šiltai glostė širdį. Su
kaupu bus atlygintas ir darbas ir visi lau-
kimo rūpesčiai.

Adomonis neiškentė, nutraukė vieną varpą
ir patrynė tarp delnų. Saujoje liko pasišiau-
šęs sulamdytas varpos stiebelis ir žalsvai
gelsvi grūdai su akuotais. Pavartė, riekš-
čiose, išpūsdamas akuotus ir gavo svarių
skambančių grūdus. Pats krimstelėjo ir
Laimutei davė paragauti.

— Ar skanu?

— A — a . . .

— Netrukus kirsime, vešim į kluoną, pas-
kui iškulsim — ot bus garžios šviežios duo-
nytės!

Laimutė striptinėjo iš džiaugsmo. Jai taip
buvo įdomu: taip džiugiai, sultingai, daug
žadamai skambėjo patėvio žodžiai. Bet ji
išsigėdė dar daugiau.

— A pylago bus?

— Kaip gil! . . . Bus ir pyrago. Pyragas

auga va ten. Matai? — ištiesęs ranką paro-
dė į gražiai nokstančių kviečių lauką.

Po to paėmė mergytę ant rankų ir ėjo
savo laukais, kaip laimingiausias valdovas,
priimdamas didįjį, kartą metuose įvykstantį,
visos kariuomenės paradą.

Aplankė rugius, apėjo vešlų, aukštai pašo-
kusi vasarųjų ir išėjo į papievį. Pievoje
tankiai žėlė atolas. Jis nebebuvo piauna-
mas, bet nuganomas. Žaliosios švicų ir juod-
margės olandų atspūsdamos glemžė mink-
štą žolę. Čia pat darbavosi melžėjos —
Teklė su Katriute. Tos karvės, kurios buvo
tampomos už spenių, snūdžiai atrajojo. Vie-
na kita buvo įbrūdusi į upeliukštį, kuris ran-
gėsi, kaip nepaprastai ilgas kirminas, žvilgė-
damas savo žvynais. Netoliese pievoje ėdri-
nėjo sropsyrų ir juodgalvių veislės avys šu-
pasoginiu avinu.

— Gal tu pasiliksi pas merginas? Jos ne-
trukus grįš namo. Gausi šilto, putoto pienu-
ko. Gerai?

— Gelai . . .

Mergytė išslydo iš rankų ir pasileido bėg-
ti. Bet tuojau ji apsisuko ir vėl klykdama
spruko pas patėvį.

— Bijau! bijau! . . .

— Nebijok, Mute! Bulius geras, tau nie-
ko nedarys.

Išgirdęs kalbant, bulius pasimuistė ir gres-
mingai iškėlė savo kėstaragę stambiają galvą.
Kai spalvotas kupstukas riedėjo artyn, jis
dar daugiau parietė savo platų, mėsingą
sprandą ir smalsiai išplėtė dideles tamsias
akis.

— Na eikš, Mute! — atsistojo Teklė, bai-
gusi melžti karvę, ir paėjęjo pasitikti.

Adomonis meiliu tėvišku žvilgsniu paly-
dėjo mergytę ir ėjo toliau. Jis buvo nusis-
tąs apėiti lauką ligi antrojo savo kaimyno
keliuko.

Priejo dobilieną. Čia skardžiai, ilgesingai
sužvingo kumelaitė.

Stirna! Mano Stirna!

Jaukiai praneikino Adomonis. Kumelaitė
šoktelėjo artyn ir, kaip styga, ištempė riša-
mąją grandinę, vos neištraukusi geležinio
smaigo. Jis priejo, patapsnojo ir pakasė
kaklą. Paskui perkėlė į naują vietą, kur dar
nenuėsta. Kumelaitė jau buvo pratinama
kinkyti ir pamažu važinėjama. Bet tai leis-
davo sau tik pats šeimininkas.

Užėjęs ant keliuko sustojo ir žvalgėsi. Jis
palaukė, kol Paliepis Ignas atsivarys su plū-
gu iš kito dirvos galo. Stiprūs ir stambūs
arkliai smarkiai traukė. Placia riekia žleg-
sėdama virto tamsiai rusva žemė. Artoją
šiek tiek toliau lydėjo stypinėjami du
gandrai. Karts nuo karto jie pagriebdavo
stambesnę mėsingą sliėką ir, užvertę sna-
pus, nuleisdavo į gūžį.

— Padėk, Dieve! — pasveikino Adomonis.

— Dėkui! Dėkui! — patenkintas atsiliepė
Paliepis ir sustabdė arklius.

— Tai ką, darbams už akių nori užbėgti?

— Kad reikia. Iš anksto aparsi — geresni
rugiai derės. Nagi jūsų gangreit jau baigia?

— Ką veiks nebaigė. Nuo žolės negalima
apsiginti: žemę nualins ir dar savo sėklomis
dirvą užters.

— Teisybė. Tik ne visi mūsiškiai tai su-
pranta. Bimbrinėja sau ir tiek. Kai jau dar-
bai ant kulnų ima lipti, tada šoka, kaip ap-
dege, ir apgrauibom viską suverčia. Paskui
aimanuoja, kad jų viskas prasciau, kad nesą
palaimos. Ne, bra. Nori žeme džiaugtis, rei-
kia ją mylėti, reikia daug ir nuosirdžiai dirb-
ti. Čia tenka drauge ir viršininku ir valdin-
niu būti — ir sąžiningiausiu. Jei apmausi,
tai tik save.

Adomonis pagalvojo ir pritarė:

— Taip . . . su žeme, tai kaip su savo tik-
ru vaiku. Jei gerai — džiaukis, jei blogai
— irgi nerūgok.

— Mačiau, apėjai lauką. Na kaip?

— Malonu! Derlius, kaip parodoj — ge-
resnio nebėnorėk. Tik kažin: ar prieš gerą,
ar prieš blogą.

— Manykim, kad prieš gerą. Vis bus ge-
riau. Paliepis paliko plūgą ir priartėjo prie
keliuko. Arkliai buvo apyslapi. Viršum jų
kilo ir sklaidėsi garai, iš nuovargio jie neri-
mavo, skabė dirvoną žolę, vatulėjo ir vėl
skabė, išmesdami apkramtytą.

Gal prisėsim. Tegu gyvuliai truputį dus-
tels . . . Pasiūlė Paliepis ir pirmasis atsi-
sėdo ant keliuko ežios. Tą pat padarė ir
Adomonis. Paliepis išsitraukė iš kelnų kiše-
nės pypkę ir tabokinį kapšiuką.

— Ar nepamėgintum manosios?

— Dėkui. Lauke, kai grynas oras, nemėg-
stu dūmo. Rūkau tik iš bėdos ir dar prie
gėrimo. Tu, rodos, tai neduodi nei pypkei
ataušti?

— Gangreit . . .

Paliepis skubiai kimšo pypkę. Bematant
godžiai jis papsėjo ir kamuoliais vertė dū-
mus iš burnos. Toliau už upeliukščio, kylan-
čioj plokštumoj, nuo viensėdžio pusės ma-
loniai sklido dainos garsai.

Saulėlė raudona,

Vakaras netoli,

Paleisk mane, motinėle,

Su saule namolei . . .

Gražiū stipriu balsu svajingai dainavo sau
viena mergina. Apsisblausio prievakario to-
lumoj, nenoromis virpino sielos stygas ir žo-
džiai ir melodija. Kaimynai nutilę sėdėjo ir
kiekvienas sau galvojo. Jų mintys palaidai
nardė dabartyje ir praeityje.

Paliepis pirmasis panoro pasidalyti savo
mintimis.

— Kiek čia laiko tepraėjo, o kokių sukrė-
timų teko pergyventi. Na, užtat ateityje, kai
išliksim, jau tikrai pamokytą ir gudresni bū-
sim. Geriau skirsim, kur grūdai ir kur pelai.

— Vagi ir mes ūkininkai, visai paniekinti
ir nuskriausti buvom. Žiūrėjo tiek, kiek mel-
žijama karvė, kad žiūrėta. Vis valdininkai,
vis tarnautojai. Kasmet naujos algos, kas-
met didesnį priedai. Lobo, lėbavo, po užsie-
nius draikėsi. Daug mūsų naudos ir prakaito
vėjais paleido. Nei gero botago, nei geru
vadžių nebuvo.

Adomonis sunkiai palingavo galvą.

— Hm — hm! Gali būti, kad nekokia bu-
vo politika . . .

Paliepis išsimaigino ir negreit atrodė nu-
tils. Jo balsas tvirtėjo ir priekiaistingesnis

(tęsinys 3 pusl.)

Kazys Veržikas.

Sukurkime amatininku biura

Nepriklausomoje Lietuvoje amatininkai neturėjo tinkamos globos ir skatinimo. Tiesa, daug buvo daroma amatininkų švietimo, amatų paruošimo srityje. Bet amatininkų darbo sąlygomis, jų gyvenimui mažai kas rūpinosi. Amatai buvo prikerinti prie Prekybos ir Amatų Rūmų, kuriems, žinoma, amatai buvo tik graži iškaba. Dar blogiau yra su amatais čia ištremime. Apie juos daug kalbama ir rašoma, o konkrečiai pasitenkinama tik įvairių amato kursų steigimu (ir tai be vieningo, nuodugnai apgalvoto plano). Kodėl taip yra?

Reikia pasakyti, kad amatininkai visur, o labiausia Lietuvoje ir čia ištremime yra palaidas elementas — dėl suprantamų priežasčių neturi pakankamai intelektualiai ir organizaciniai pajėgių savo reprezentantų. Jie nėra darbininkų masė, kuriai vadovauti paprastai pasiūna politiškaai aktyvios asmenybės, ieškodamos sau įtakos ir "svorio". Amatininkai nėra taip pat tie judrieji ir organizaciniai pajėgūs bizonieriai, kurie taip pat daug lengviau susimetai ir organizacijas savo reikalams atstovauti ir ginti. Amatininkai yra tokia ūkiška grupė, kuriai vien ūkiškai — socialiniais sumetimais reikia padėti organizuotis, reikia padėti surasti kelią į darbą ir gyvenimą.

Toliau nuo amatų stovintiems žmonėms labai sunku ir įsivaizduoti, kad kiekvienas amatininkas, be profesinio lavinimosi ir švietimo turi daugybę kasdieninių savo profesijos ir darbo reikalų, kurių pavieniai stačiai neįmanoma sutvarkyti. Tai įrankių žaliavos, kreditų, rinkos ir kt. klausimai. Šie klausimai čia ištremime ir dar pokarinėse sugriautose Vokietijos sąlygose yra tik sunkūs, kad dažnas amatininkas stačiai nedrįsta ir pagalvoti, kaip jis galėtų vieną ar kitą klausimą pradėti spręsti. O jeigu gi būtų nors ir kukli amatininkų atstovybė — biuras, kur suplauktų visos žinios, visos informacijos, kur būtų specialūs asmenys tiems klausimams nagrinėti — padėti pasikeisti. Yra įvairių galimų tiek įrankių, tiek žaliavos srityje, tik mes jų arba nežinome arba žinome tai tik sau. O kartais žino tie, kurie praktiškai negali ar nėra suinteresuoti kai kuriuos galimus išnaudoti.

Pagaliau nėra ir apytikrės amatininkų statistikos. Kiek ir kokių senų amatininkų turime ir kokių naujų amatininkų ruošiamą ir jau greit bus paruošta. Tokios žinios yra būtinos net trintis atvejais. Pirmas atvejis bus mūsų šios dienos reikalas. Reikia žinoti kiek, kokių specialistų turime (ir kur jie gyvena) tam, kad kiekvienu momentu galėtume žinoti kokius darbus lietuviai tremtiniai amatininkai gali tuojau pradėti dirbti. Tatai svarbu ir tuo atsitikimu, kai lietuviai užsimoja vieną ar kitą įmonę steigti, ar perimti savo žinion. Du sekantieji atvejai būtų tada, jeigu atsirastų galimybės organizuotos emigracijos ar grįžimo į Lietuvą. Detalizuota amatininkų statistika būtų neišvengiama.

Tiesa, teko pastebėti, kad lietuviai tremtiniai buvo, o gal ir dabar yra surašinėjami. Ten žymimos ir profesijos. Vadinas, bendra statistika lig ir būtų. Bet to maža. Tai svarbi, bet negyva statistika. Reikia, kad ji būtų ne vien statistika, bet konkretūs ir nuodugnai ištirti sąrašaiti tada jie tiks "operaci-

niam" (t. y. konkretaus, į darbą įjungimo) tikslui.

Žinoma, šis amatų organizavimo klausimas ištremime taip pat nėra naujas. Apie tai buvo užsiminta tai vienoje, tai kitoje konferencijoje ar suvažiavime. Gal būt kas nors kur nors ir toliau apie tai galvoja. Gal but. Bet reikėtų tuojau konkrečiai imtis darbo ir imtis plačiu mastu. Reikia tikėtis, kad vyr. tremtinių komitetas įrašys amatininkų organizavimo klausimą į pirmutines savo darbų tvarkos eilės.

Dar viena abejonė. Ar reikalas nepavėluotas? Gi visu kalbama apie išvažiavimą ar

Neatmezgamas mazgas — ta Persija

Londonas. JTO saugumo taryba vakar Naujorke, nedalyvaujant Gromyko, išklausė Persijos pranešimą apie SSSR kariuomenės atitraukimą iš jos teritorijos. Persijos vyriausybės telegramą perskaitė JTO generallinio sekretoriaus pavaduotojas. Telegramoje patvirtinamas SSSR kariuomenės atitraukimas. Tačiau JAV atstovas Stettinius vis dėlto reikalavo Persijos skundą prieš SSSR palikti saugumo tarybos dienotvarkėje, kadangi nesą tikrų žinių apie SSSR kariuomenės atitraukimą ir Persijos vyriausybės telegramoje taip pat nesą kategoriško, įtikinančio šio fakto patvirtinimo. Anglų atstovas palaikė Stettinių. Lenkų atstovas abiemis prieštaravo, manydamas, jog, po Persijos atsakymo, klausimą tenką laikyti išspręstą. Olandijos atstovas pasiūlė kompromisinį sprendimą: Persijos—SSSR ginčą laikyti šiuo tarpu baigtą, bet leisti, bet kuriuo momentu, Saugumo Tarybos nariams vėl prie jo grįžti. Persijos atstovas pasisakė už skundo palikimą, nes esą tikrai nusta-

iskėlimą kaž kur kitur iš Vokietijos. Taigi kaip tik dėl to būsimojo važiavimo ar išvežimo reikia nedelsiant organizuoti amatininkus. Tai ir išvažiavimas ar išvežimas, jei iš viso toks bus, bus planingesnis ir tikslesnis. Bet nereikia turėti per daug iliuzijų. Vės ar neves, važiuosime ar nevažiuosime, o lietuvių tremtinij, jei ne vien Vokietijoje, tai visoje Europoje vis vien liks apstčiai. Ir jie čia gyvens taip, kaip gyvens visi Europos žmonės. Taigi, apie tai reikia ir galvoti ir nedelsiant organizuoti lietuvių tremtinių amatininkų atstovybę. Nesvarbu, ar ji bus pavadinta amatininkų biuru, amatininkų sąjunga, ar dar kaip kitaip. Svarbu, kad ji atsirastų ir nedelsdama pradėtų savo darbą.

tyta, kad iki gegužės 6 dienos sovietų kariuomenė dar nebuvo atitraukta, o vyriausybės telegrama neapima pilno komisijos pranešimo, kuri turėjo nustatyti sovietų kariuomenės atitraukimo faktą iš Persijos. Komisija tėra aplankiusi tik vakarines Azerbaidžano sritis ir tose pačiose yra pastebėjusi daug raudonosios armijos stovyklų užmiesčiuose, kas telegramoje nebuvo paminėta. Tuomet Lenkijos atstovas paklausė Persijos atstovą, ar jis yra tos nuomonės, kad kitos šalys maišės į Persijos vidaus reikalus. Persijos atstovas atsakė, kad jam apie tai nėra nieko žinoma. Jam, kaip ir kitiems, tėra žinomas tik Sovietų Sąjungos kišimasis į Persijos reikalus, palaikant, remiant ir kurstant Azerbaidžano gyventojus prieš centrinę Persijos vyriausybę ir trukdant jų sudrausminimą. Po šių diskusijų Persijos skundas paliktas dienotvarkėje, bet jo svarstymas atidėtas neribotam laikui, leidžiant tarybos nariams bet kuriuo laiku vėl pareikalauti jo svarstymo.

SAVAIS LAUKAIS

(perkelta iš 2 pusl.)

darėsi. Iš visos kalbos ir karščiavimosi buvo matyti, kad tai senos ir neatlyžusios jo nuoskaudos.

— Mes buvom pasidarę tik antros rūšies piliečiai, lyg kokie posūniai. Pikičiausia, kad smarkiai buvo pradėta tvirkinti mūsų jauniję. Prabangiškas gyvenimas, lengvas darbas visus neapdairiai viliojo į miestus. Ir daugumas mokėsi tik tam, kad valdininkais būtų. Beveik pamiršti buvo ir amatai, ir ūkiški dalykai, ir kiti praktiški pasirengimai. Visi tykojo ten, kur daugiausia nulupti galima. Tuojau žvilga automobiliai, suknios iš Paryžiaus, ir sudiev savo tėvams ir tėviškei. Sodžiuję, mat prasta, nuobodu ir nešvaru.

— Bet kur gi šiandien tie visi šaunūs ponai ir ponios? Kodėl taip pamilo sodžių ir sodietį. Atsimena net seniai pamiršta kelintos eilės giminaitį ir meilinas, kaip pirmiau ministeriui. Nebe gėda jaučia, bet pasididžiavimą...

Adomonis pradėjo nerimauti ir pagaliau nutraukė.

— Pala, pala, Ignai, duok ir man nors žodį pasakyti. Kuo toliau, tuo daugiau nebesutinku su tavim. Nebe tave vieną girdžiu taip kalbant. Vis praeitis ir praeitis. Kazin kodėl nuolat mes težiūrime tik į praeitį. Pirmiau senesnę savo praeitį pernelg jau garbinom ir gyrėm, o dabar naujesnius laikus nusitvėrėm peikti. Dažnai mes susiprantam

po laiko. Bet pasakyk: kur gi buvot tada — tu, kiti ir daugelis tu, kurie dabar taip įniršę ant praeities? Ar darėt ka nors, ar kėlėt savo balsą?

— Žinoma, kad darėm! Tik niekas neklausė...

— O kas gi jau turėjo klausyti. Buvo seimai — negerai, buvo karięji — dar blogiau, atėjo desinieji — vėl negerai. Man tai daugiausia rūpi, kas šiandien ir ryt. Aš nujauciu, kad ateityje ir mes būsim pakaltinti taip pat, kaip ir anie. Ir kaltins, be abejo, už tą patį dalyką, kad nepramatėm ateities.

— Matai, tu pats prieini prie to paties.

— Prie ko, būtent?

— Nagi apie ką aš buvau pradėjęs kalbėti.

Gera! nesupratus praeities, negali būti aiškos ateities ir...

— Seinininnnn-ke! Seinininnnn-ke! A-uuuu!

Adomonis atsistojo ir žvalgėsi. Balsas aiškiai buvo girdėti nuo jo sodybos. Netoli rugių lauko, pakilesnėj vietoj jis pamatė Katrūtę.

— Ko nooo-r?

— Seniūnas reikalauja!

— Tuoj einuuu!

Paliepis irgi buvo atsistojęs. Tarytum su priekaištu jis pasakė:

— Ir namuose neduoda ramybės.

— Nieko nepadarysi — tokie dabar laikai.

Pabaiga.

AMERIKOS SPAUDA

Ar bus sugriautas lietuvių tikejimas?

Sis St. Vykingto straipsnis yra neseniai išspausdintas amerikiečių lietuvių laikr. „Dirvoje“ ir „Vienybėje“. Jis buvo parašytas š. m. sausio mėn., tuoj po pasklidusių užsienio spaudos gandų apie Lietuvos inkorporavimą.

NEI VIENOS MOBILIZACIJOS OKUPANTAI NEPRAVEDĖ

Cia bus kalbama ne apie tikėjimą — religiją, bet apie tvirtą tikėjimą į Nepriklausomą Lietuvą, į amžiną Lietuvos valstybės idėją. Atsiranda netikėlių ne tik iš svetimųjų, bet ir iš savųjų, kurie skelbia kad Lietuva esanti maža ir nepajėgianti savarankiškai, nepriklausomai gyventi. Tie netikėliai nu-eina tarnauti svetimiems, tai Rusams, tai Vokiečiams, tai Lenkams.

Bet yra labai daug tikinčiųjų, ir tai lietuvių tautos dauguma, siekianti per 95%, kuri šventai tiki kad ir mažos tautos turi tokia pat teisę valstybiškai nepriklausomai egzistuoti kaip ir didelės. Šie tikintieji kovoja ir kovos bent kokiomis žiauriausiomis sąlygomis dėl Lietuvos Nepriklausomybės.

Vokiečių okupacijos metu, lietuviai tikėjo į Vakarų Europos ir Amerikos demokratijų skelbiamas tautų ir valstybių laisvės idėjas. Mes šį tikėjimą rėmėm ne tik lūkesčiais ir žodžiais, bet ir atkaklia kova prieš okupantus. Požemio politinis veikimas, spauda buvo o tiek gyva kad ji nutėkė visą tautą priešintis okupantų potvarkiams, įsakymams. Nei vienos mobilizacijos okupantai Lietuvoje nepravėdė. Sabotažo veiksmai buvo gausūs.

Sios atkaklios kovos pasėkoje tūkstančiai lietuvių buvo sugrūsti į koncentracijos lagerius, šimtai geriausių Lietuvos sūnų, intelektualų žuvo kalėjimuose ir stovyklose. Tai buvo skaudus mūsų tautos indėlis į tautų Laisvės čarterį.

Pasibaigė karas, ir deja, mūsų viltys ir tikėjimas dar neišsipildė. Momentais pasigirsta gražių idėjų, palankių žinių, momentais ateina visai liūdnų naujienų.

VILTYS — IR NERIMAS

Didžiausią tikėjimą ir džiaugsmą tiek lietuvių išeivijų tarpe, tiek okupuotoje Lietuvoje buvo sukėlė garbingo Amerikos Prezidento Trumano 12 punktų.

Kartu su tų punktų autorium tikėjome ir dabar tebetikime ir visuomet tikėsime kad „visos tautos atgaus savo teritorijas ir Nepriklausomybę“, kad buvusios neutralės valstybės turi teisę ir toliau valstybiškai egzistuoti, kad niekas iš šalies neprivalo primesti valstybės valdymosi formų ir kad atsirastų pasaulyje teisingų valstybių, kurios užbėgs įvykiams už akių ir nepripažins svetimų okupacijų.

Šį tikėjimą mums mažina paskutinių dienų įvykiai: Prancūzų spaudoje pasklidusios žinios iš Washingtono kad JAV ir Anglija ateityje pripažinsiančios Lietuvos ir kitų Baltijos valstybių okupaciją. Tačiau dar ir dabar mes nenorime tikėti kad tie garbingi žmonės, kurie paskelbė tokias kilnias idėjas suteptų savo rankas subrendusių, buvusių neutralių valstybių išdavimo parašu.

Jei mumyse galutinai šis tikėjimas bus sugriautas, tai dar ir tada mes nenusostome tikėję ir kovoję dėl Lietuvos Nepriklausomybės, nes įsigysime dar atsparesnį ir atkaklesnį pasitikėjimą savimi ir tvirtesnį tikėjimą į Lietuvos Nepriklausomybę.

Mes puikiai žinom iš praeities kad Lietuva buvo ne kartą svetimųjų okupuota, inkorporuota, persekiota, naikinta, atiduodama, parduodama, ir vis dėlto ji visuomet išliko gyva, nepalaužta ir amžina.

TAUTOS ISLIKS IR DABAR

Tiesa, moderniosios „žmoniškumo“ laikų tautų naikinimo priemonės yra tokios bestialios kad pesimistams atrodo nebeįmanoma mažoms tautos išlikti gyvoms. Tačiau tautą, o paskutiniu metu ištišas Europos tautas, išnaikinti nepasiseks net tokiems geriems naikinimo specialistams kaip Sovietams. Juk ne tik Lietuva, Latvija, Estija, bet ir Suomija, Lenkija, Rumunija, Vengrija, Bulgarija ir kit. gyvena kone tą patį likimą kaip ir Lietuva.

KIEK ANGLIJA NUSTOJO ŽMONIŲ ŠIO KARO METU

Londonas. Pagal neseniai paskelbtus davinčius antrasis pasaulinis karas pareikalavo iš Britų Imperijos viso 1.427.634 žmonių. Į šį skaičių įeina žuvę, sužeisti, dingę be žinios ir nelaisviai. Iš jų 1.233.769 kariai, 45.315 prekybos laivų jūrininkai ir 148.523 civiliai. Pirmojo pasaulinio karo metu šis skaičius buvo žymiai didesnis ir siekė 3.069.012. Ano karo metu užmuštųjų skaičius siekė 947.100, taigi maždaug 3 kart daugiau, negu šio karo metu. Tačiau šio karo nuostoliai žmonėmis palietė Angliją žymiai labiau, negu 1914-18 m. Įdomu, kad 1914-18 karo metais santykis užmuštųjų ir sužeistųjų buvo 1:3, gi šio karo metu beveik lygus (3:4).

NEMALONUS NESUSIPRATIMAS

Nankingas. Kinijos centro vyriausybės žinių agentūra pranešė, kad 2 amerikiečiai jūrininkai buvo užmušti ir 7 sužeisti, kai traukinys, kuriuo tie jūrininkai vyko, buvo apšaudytas amerikiečių sargyba.

Žinių agentūra rašo, kad minėti jūrininkai vyko specialiu traukiniu Peipingo-Mukdeno geležinkelio linija. Bijodami galimo užpuolimo, jūrininkai vaziavo pro langus iškišę paruoštus šautuvus ir kulkosvaidžius. Privaziavus vieną tiltą, ant jo esančios amerikiečių sargybos, atidengė į traukinį ugnį, manydamos, kad šiuo būdu puolamas tiltas.

INDIJOS KUNIGAİKŠČIŲ TEISĖS

Londonas. Papildomai pranešama, kad Indijos konstitucijos projektė Indijos kunigaikščiams paliekama teisė laisvai įsijungti į būsimą Indijos jungtinę valstybę. Indijos kunigaikščiams priklauso 2/5 viso Indijos ploto.

SKĖRIAI UŽPUOLĖ ITALIJĄ

Sardinijos saloje pasirodė skėriai šiuo metu persikėlę į Italijos žemyną. Sardinijoje jie paliko švariai nuvalytus laukus. Romos apylinkėse tie kenkėjai apėdė

Tiesa, su didesnę ir lankstesnę politiką vedančiom tautom švelniau elgiamasi, tačiau vistiek per daug reikia budelių kurie trokštų gerti svetimą kraują. Todėl ir tikime kad pusę Europos nepajėgs Sovietai išžudyti, taip pat nepajėgs ir Lietuvių tautos išnaikinti, nors ir žiauriausiai naikintų. O naikinamųjų kraujas ir ašaros kad ir įjauriausių žmonių sąžinę vistiek veiks ir nors prieš mirdami ar nusižudydami ar nužudomi matys nekaltų žmonių pralietą kraują.

Mes, likę net vieni vieni nenutrauksime kovos dėl Lietuvos Nepriklausomybės, nes šventai tikime kad kovojame dėl teisingo reikalo, dėl tautos ir valstybės laisvės idėjos. Tikime kad 20-tas amžius nebegali toleruoti despotijos, vergavimo, brutalaus politikos, o tegali gyventi tik žmonių, tautų ir valstybių laisvės, nepriklausomybės, žmoniškumo, teisingumo ir teisingumo dvasioje.

Jei būtų įgyvendinta tautų mainymo ir žmonių vergimo politika tai, atrodo, neliktų kuo betikėti. Bet ir tada mes šventai tikėtume į Lietuvą, visų apleistą, kuri maža būdama tikrai kito nieko nesiekia kaip tik būti laisva, nepriklausoma, įgyvendinti žmoniškumo, laisvės, visų žmonių (tik ne banditų ir kraugerių!) visų tautų meilės idėjas.

tūkstančius hektarų pievų ir laukų. Tuo tarpu Sardinijoje su skėriais kovojama ir toliau. Iš Anglijos UNRRA penkiais lėktuvais atgabeno specialius nuodus šiems kenkėjams naikinti. Tačiau jų esą tiek daug, kad nuodų neužteko. Iš Sardinijos sostinės Cogliari pranešama, kad susisiekimą geležinkeliais šie vabzdžiai taip pat sustabdė.

FRANCO NORĖJO PAGROBTI GIBALTARĄ

Maskva. Du anksčiau buvę Vokietijos karo attachėes Ispanijoje, kurie šiuo metu yra Rusijoje, karo belaisvėje, yra perdavę sovietų vyriausybei pareiškimą, kuriame nurodo, kad Ispanija, „prisidengusi neutralumo kauke faktinai Vokietijos pusėje dalyvavo karo veiksmuose“.

Buvo sudaryti bendri planai, pagal kuriuos Gibraltaras turėjo būti staigiu puolimu 1941 m. sausio 10 d. paimitas. Šiam žygiui praversti reikalingas jėgas turėjo sudaryti viena Ispanų pėstininkų divizija ir viena vokiečių kalnų šaulių divizija. Buvo numatytos ir vokiečių oro pajėgos bei artilerija šiam žygiui remti. Tačiau planas nebuvo įvykdytas, nes Hitleris atsisakė nuo minties pulti Didž. Britaniją, o pradėjo ruoštis karui su Rusija.

MEMMINGENO-AIRPORT TEATRAS

Penktdienį, gegužės mėn. 24 d. 20 val. Wiesbadenio lietuvių tautinis ansamblis vaidina G. Veličkos 2 v. muz. pjesę „Nemunas žydi“.

Seštadienį, gegužės 25 d. 14 val. kartoja ma pjesę „Nemunas žydi“; 20 val. dainų ir šokių montažas „Atsisveikini mas“ ir koncertinė dalis. Dainuoja solistai — es: B. Adomavičiūtė, St. Klimaitė, V. Zdanavičius. Be to, dalyvauja mišrus ir vyrų chorai ir moterų oktetas.

Bilietais patariama apsirūpinti iš anksto pas blokų vedėjus.